

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

De Amangvcci Et Bvgen Domicilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

miciliū exedificare posset, ipsius postulato assenserunt principes illi viri, qui Daifusamæ gubernatores vocantur, ex quibus vix Fōdesatō nomine, (qui est Daifusamæ intimus & familiarissimus, quique omnia impetrat, quæ ipsum rogat) præsentē Daifusamæ, cū de rebus certis sermo fuisset institutus, apertè dixit, fauore dignos esse, qui aliam post hanc superesse vitam docent. Christianique legē, quippe sanctam rationique cōsentaneā, in honore apud Iaponios esse debere. Ex hac Fōdesatō oratione coniecimus, Daifusamam nunc rectius de nobis sentire, quàm antea fecerat, lenitiamque suam, de nobis ex Iaponia ejiciendis mutasse, cum viros principes, qui studia promouent nostra, patienter audiat.

DE AMANGUCCI ET BVGEN
DOMICILIIS.

IN domicilio Amangucci, cuius initia ab hinc triennium posuimus, degunt bini socii cum paucis Dogichis, qui nostros laboris auxilio in erudiendis Christianæ Religionis tyronibus iuuant. Magna fuit proximis temporibus in hac vrbe rerum commutatio, turbulentissimaque in ciuili gubernatione tempestas extiterunt, quæ non antea finem habuerunt, quàm Morindono Regna septē amisisset. Viri porrò principes, ex amissis illis Regnis, domicilia sua ad hanc vrbe trāstulerunt, quæ est territorii hoc tempore Morindono paret, caput, & propterea est plurimū adificiis aucta, illustriūque virorum concursu nobilitata. Ipse Morindono, qui cum omni sua nobilitate magnam fortunam fecit iacturam, quàm habuit de Fotochis opinionem bonam abiicit, Deique verbo magis quàm olim aures præbet. Quam uelatos & vberes laborum suorum in hac vrbe percipiunt Socii fratres, Epistola Patris, qui nunc Amangucci degit, die quinta huius mensis scripta, non obscure docet.

Res Christiana, (inquit) Dei beneficio, bono est loco; Procerum huius Regiæ sapissime ad nostrum templum veniunt, a quibus se occupor, vt nullum propè tempus vacuum habeam. Conciones catechisticæ maxima quotidie hominum frequentia celebrantur. Singulis diebus candidati baptismi initiantur. Me adverte, frater noster Antonius, salutari aqua lauit triginta, & ego post meum Firoscima reditum, manibus meis patrem nunc meum baptismi initiavi, in quo sunt quatuor viri principes. Ex his vobis qui hodierna luce baptismum susceperunt, vnus est frater Giacomotodono familiaris Morindono. Inter Catechumenos numeratur gener Saicedono gubernatoris horum Regnorum, sub

pomen est Firobioidono, vir præstaus optimis artibus, & magni apud Iaponios nominis, qui vt speramus baptismo peccata expiabit sua, Ecclesiæque huius lumen & ornamentum euadet. Proximo Dominico die ad templum venit matrona illustris, cum magno comitatu, vt Catechismi scholis interesset. Faxit Deus vt ad Christiana suscipienda sacra animum adjūgat, nam suo exemplo complures matronas in eandem sententiam inducet. His diebus ad suscipiendum baptismum moti sunt quindecim, cū viderēt Christianorum opera duorum hominum corporibus ejici demones. Quòd si humani generis hostis studia nostra non perturbet, multi ad Christiana castra ex Idololatrum popinis se conferent, nam triginta circiter Christiani proceres studio & auctoritate, qua valent, laborare non desistunt, vt clientes sui omnes in eorum qui Christum colunt numerum cooptentur: horum porrò exemplum gentes alias concitabit. Hactenus ex litteris illis Amangucci scriptis.

Amanguccio abest bidui vrbs Firoscima, cuius Dominus hoc tempore Daifusamæ liberalitate est Ethnicus nobilis, Fucusima nomine; In hac sunt Christiani nobiles, quorum rogatu à P. Visitatore missi sunt Socii, qui Christianos incolas consolarentur, & penitentia Sacramentum ipsis impartirentur; quod factum est, & simul Ethnici eorundem labore numero sexaginta baptismum susceperunt. Socios porrò Fucusima amicissimè est amplexatus, quibus fundum obtulit, in quo domicilium ædificarent. aiebat se tanquam Patrum amicum, vt apud se remanerent Socii optare. Facile ergo erit pristinū domicilium, quod in hac vrbe habuimus, reedificare; quod Societas, propter pecuniæ inopiam, tentare hoc tempore non poterit.

In Regno Bugen, cuius (vt supra est dictum) dominus est Gieciudono, Societas habet domicilium, quod à tribus Sociis & nonnullis Dogichis incolitur, qui omnes ad Christianorum promovendam salutem incumbunt: & ad Ethnicos adducendos ab Idolatriæ tenebris ad claram Euangelii lucem. Verum quidè est Socios laborum suorū, propter varia quæ acciderunt impedimenta, exiguos cepisse fructū. Cæterū nō defuerūt Ethnici, qui baptismū susceperunt, aded vt duplicatus sit Christianorum numerus. In iis qui baptismo initiati sunt fuit vir nobilis, illustri laude celebratus, in Ethnicorum commentis apprime versatus, magnæ apud Gieciudono auctoritatis, eloquens & prudens. Hic ergo corpore zger voluit in sella vndique recta ad nos portari, vt Catechismi doctorem audiret; quo audito, se Catechismi scholis alias

interfuisse, de quæ iisdem disputasse dixit, ceterum amicorum gratia hoc fecisse, qui se concertantem lubenter audiebant. Verum de vita ad Christianæ legis præscriptum instituenda ante illud tempus, quo superstitionum Japoniensium falsitas sibi fuit factis perspecta, non cogitasse. Adiecit se non posse verbis exprimere ardorem illum, quo, morbo laborans, incendebatur ad suscipiendum baptismum: & propterea se absque omni comitatu infens amicis venisse, ne suspicari posset aliquis se non salutis suæ studio, verum commodi alicuius caduci causa, ut in Christianorum numerum admitteretur petere, et aximè quod animus prælagret certissimam sibi ex hoc morbo mortem impendere. Didicit itaque quod Christianus scire debet, & magna cum voluptate baptismum suscepit, Deo præpotenti, pro insigni quod accepit beneficio, quas potuit maximas agens gratias. Quindecim post diebus quàm Christianus factus esset, ex vitæ huius statione, non sine luculentis salutis suæ signis, discessit: quantum ergo humana ratione assequi possumus, in iis, quos Christiani prædestinatos appellat, meritò numerari debet.

Dum Bugen abesset Giociudono, & apud Daifusamam maneret, magna cum quiete quadraginta illos dies, quos Ecclesia ad coercendas corporum illecebras præscripsit, Christiani transigerunt. Omnibus diebus Veneris terga sua flagris pulsant, & in die cœnæ supplicatio fuit virorum se verberantium, quam re noluerunt feminae inferiores esse quàm viri, nam ipsæ in colubis Donna Mariæ matris Giociudono voluntariis verberibus se affigere non prius desisterunt, quàm sanguis ex plagis afflueret.

Postquam ex Regia Daifusamæ rediit Giociudono, de iustis quæ Socii fecerant vxori mortuæ, (ad eam ei placuerant) sermone non cessavit. Ipsi filia Christianæ postquam rem omnem ab eo intellexissent, fuerunt mirificè incensæ studio videndi similia Iusta in vrbe Bugen. Pater verò ut filiarum voluntati faceret satis, maximè quod iudicaret honorem hunc deberi Donnae gratiæ, & ipsemet cuperet de integro oculis suis Ecclesiæ ceremonias contemplari, & efficere ut alii, qui Ozacæ non fuerant, eas cernerent, Socios rogavit, ut certo Augusti mensis die, qui erat anniversarius mortis Donnae Gratia, eadem iusta repeterentur. Perspiciebat quidem fieri non potuisse, ut eo apparatu, quo res Ozacæ peracta est, vxorio funeri iusta in vrbe Bugen soluerentur. Ceterum gratissimum sibi fore dixit, si Sociis etiam minore cum apparatu ceremoniæ, quibus Christiani honorant eos, qui è viuis excesserunt, de quo repeterentur.

Socii cum viderent se non posse commodè tam æquo principis postulato repugnare, maximè cum in Regno suo fieri pereret, quod iustis de causis alieno in Regno est factum, prolixè responderunt, se ipsius mandato obtemperaturos. Dum omnia quæ ad exequias erant necessaria pararentur, re ipsa declaravit Nangaioca non vulgarem, quæ Socios prosequitur, benevolentiam. Illis quippe diebus ex vrbe Cicugen venerat Cambioiendono, ut ipsi de felici ex vrbe Meacensi reditu congratularetur: Accersitum Societatis Patrem quoque potuit maximo honore affecit, & una cum Cambioiendono secum prandere voluit.

Sed illustrius sui erga Socios amoris signum dedit idem Nangaioca, cum clientibus suis, qui in bello contra gubernatores se strenuos & fortes præbuerunt, præmia tribueret. Die quinto Augusti, apud Christianos celeberrimo propter miraculum niuium, quæ Romæ deciderunt, spectaculum prebuit Nangaioca apparatusissimum militum ducibus, equitibus, & aliis clientibus suis Regni Bugensis ciuibus, in quo præmiis illos donauit, illustrique laude in magna hominum frequentia celebravit, quorum in proximi anni bello facta exiterunt fortia. Binos Socios propterea (ut palam fatebatur) huic celebritati interesse voluit, ut apud omnes, quantum ipse patribus haberet honorem, testatum relinquere. Cum domus regia celeberrimo virorum omnis ordinis conuentu referta esset, accersiti ob eo sunt socii, qui in omnium conspectu à Scingodono & Scioiendono, Nangaioca intimis, ab atrio per amplissimam aulam regia turba plenam, ad conclauis, in qua morabatur princeps, ianuam deducti sunt, ad quam Nangaioca patribus obuiam venit, quos in primis sedibus, postquam extraordinario affecisset honore, sedere voluit. Euocabatur nominatum, qui in prælio præ cæteris fortiter decertarant, quos postquam Nangaioca hilari vultu aspexisset, cepit clara voce omnibus dicere, se hoc nomine magna affici lætitia, quod post euentum bellum pace optata frui liceret; & fratri suo, qui primus erat promeritus præmiū, propter rem in conflictu fortiter gestam laudato non contemnendum dedit annuum vectigal decem millium saccorum Oriza, cui & antea eadem de causa agros assignarat. Ordine postea singulis, prout quisque pugnauerat, præmia distribuit, ad eam ut diei illius donatio ad annua vectigalia sexaginta millia saccorum Oriza peruenerit, præter aurum, argentum, & vestem, quam milites acceperant. Quo verò iucundior esset omnibus diei illius celebritas, conuiuium publicum magnifice ac splendide ornauit; omnibus autem peractis, Socios ad aulam, in qua erant ipsius familiares, deduxit,

deduxit; & cūm prae hominum multitudine patribus exitus non pateret, hoc negotii dedit fratri suo, vt per mediam multitudinē viam patefaceret, eosque ad Regiæ domus atrium deduceret. Quos hos honores a Principe Sociis habitos cūm omnes obstupescere, causam quippe ignorabant, rumor percrebuit Nangaiocam esse factum Christianum. Faxit Deus prapotent, vt tandem ille diu illucescat, quo ipse, quod futurum speramus, se ad Christi Ecclesiam adjungat: & si eam, quam est ingressus, de Christianis bene merēdi viam tenuerit, magnum erit apud Iaponios omnes Christianorum ornamentum.

Dum hæc in regia gererentur, templum nostrum splendide ornabatur, parietes anlaris sericis vestitiu^o: honorarii verò tumuli, quem in templi medio ereximus, gradus veste aurea & serica et Cina allata, reliquamque ipsius partem stragula maximi pretii veste item Cinensi, magnificis operibus summoque artificio contexta. In gradibus conspiciebantur candelabra, partim inaurata, partim argento testata, numero septuaginta, in quibus erant ostendentes faces argento vestitæ. Exequiarum porro die Nangaioca, filiarum suarum nomine, sociis misit laminam auream, cuius pretium erat quadraginta nummum aureorum, simul & septuaginta saccos frugum, non vt pauperum egestas (vt Ozaca factum fuit) hac liberalitate subleuaretur, verum vt Socii haberent, vt de mercatoribus & opificibus, qui tumulum suis extruxerant sumptibus, soluerent. Nobiles præterea Domestici Nangaiocerum imitari, quadraginta nummos aureos in tumuli sumptibus miserunt. Perfectis & absolutis omnibus, quæ ad funeris pompam necessaria iudicabantur, ad templum nostrum venit Guedo dono cum tanto comitatu, vt Tenzæ dominus maiorem non habuisset, vbi à Sociis ad solium præparatum deductus fuit, immo exequiarum est factum à recitatione matutinarum precum, quibus peractis, factum est sacrosanctum Missæ sacrificium, ad extremum habita concio utilis auditoribus, qui prope omnes erant Ethnici, ad ea nihilominus quæ dicebantur attentissimi, adde vt tanta omnium fuerit modestia, vt in Christianis hominibus maior desiderari non posset. Vbi ceremoniis omnibus, quibus vtitur Christi Ecclesia in anniuersariis Christianorum exequiis, finē imposuimus: quicquid ex pecunia ad nos missa restabat, pauperibus, magna Ethnicorū approbatione, distribuimus. Ipse porro Nangaioca, postquā diu multūq; fuisset cū templi tumuli ornatū contēplatus, Sociisque gratias verbis amplissimis egisset, domū nostrā venit, vbi cum proceribus prandit, præter

verò ad horas aliquot de fidei Christianæ mysteriis nobiscum dis-
seruit, eosque qui patriam parentésque deseruerant, vt propagan-
di Euangelii causa in Iaponiam venirent, mirificè laudauit, hoc
ab illis factum dicens, quibus certissimè constabat Euangelium
suppeditare tutam, qua ad beatitudinem peruenitur, viam, quam
si domestici expeterent sui, non aliunde quam a Christiana peti
oportere disciplina: De se verò, Christianus quidem non sum, in-
quit, ceterùm magna ex parte ad Christianam propèdeo religio-
nem; quo dicto illorum, qui ipsum Christianum esse factū affir-
mauerant, sententiam confirmauit.

Mortalium factus est tantus ad templum inuisendum concur-
sus, vt triidui, triginta millium attingisse numerum putentur. Gie-
ciudono bis domum nostram venit, & cum Sociis de fidei myste-
riis egit, vnde factum, vt multos habeamus scholarum Catechis-
mi auditores, magnamque ad Christi Ecclesiam futuram acces-
sionem speremus. Quantum verò coniectura assequi licet, prin-
ceps hic sic animo afficitur, vt affici solent, qui conscientia sti-
mulis hoc nomine agitantur, quòd virtutem cognitam non am-
plectantur, cui malo remedium quærit, cum de fidei Christia-
næ mysteriis disputat, & quæ sibi ad intelligendum ardua & diffi-
cilia videt, alijs explananda proponit, vt tandem quid sit agendū,
facilius constituat.

Quod ad Regnum Bungense, (de quo pauca in hac extrema E-
pistola parte dicam) a Daifusama est variis principibus Ethnicis,
in quibus est Nangaioca, distributū, iaceretque sanè afflictum, adeò
vt Christianorum, qui in eo remanserunt, sententia Sociis ad an-
tiquas redire sedes non liceat: Ceterùm, qui ex Societate Bugen-
& Amangucci degunt, in Bungense Regnum excurrunt, vt Chri-
stianis in iis, quæ ad animæ salutem spectant, opem ferant, quòd
bis hoc anno factum est. Immo Bungenfes eandem ob causam nò
modò Bugen verū Nangafachū protecti sunt; ex ipsis vir senio cō-
fectus, postquā graui se morbo tentari sensit, quasi mortis sibi ex
morbo impedētis cōscius, cognatis, qui in itinere moriturum ar-
bitrābatur, nequicquā reclamantibus, se in viā dedit, & tandē ad
Socios peruenit, bis tēre peccata Sacramento penitentia ex-
piavit, animi que sacrosancta Eucharistia refecit, quare gau-
dens, immortalisq; Deo gratias agens pro magno hoc beneficio,
quòd Christianis sacramētis, cōtra ònes Damonū imperus, pro-
bè munitus, presentibus Christianis extremum halitum efflare
posset, ex aridiosa hac vita, ad suauissimā illā òniq; molestia libe-
rā, & bonis omnib⁹ affluētē, vt certò nobis persuademus, auolauit.

Hæc

Hæc sunt, quæ, per temporis breuitatem; ad Reuerendam Paternitatem Vestram scribere licuit; reliquum est, vt nobis omnibus, suis in CHRISTO filiis, bene precari dignetur.

Nangasachi vltimo Septembris, cio: 166. 1.

Servus in CHRISTO.

FRANCISCVS PASIVS.

EXEM

